

Децембар 2022.// број 5 // ISSN 2812-7668

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА

ЛИСТ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ СРБИЈЕ

В.д. директора Електродистрибуције Србије
Бојан Аглагић :

**У ИЗАЗОВНОЈ ГОДИНИ ЗНАЧАЈНИ РЕЗУЛТАТИ
ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ СРБИЈЕ**

Састанак министарке рударства и енергетике
Дубравке Ћедовић са руководством Електродистрибуције Србије:
**ОБЕЗБЕДИТИ ЕНЕРГЕТСКУ СИГУРНОСТ
ГРАЂАНИМА И ПРИВРЕДИ**

**ДП БЕОГРАД СТАБИЛАН ОСЛОНАЦ
У РАЗВОЈНИМ ПРОЈЕКТИМА**

Састанак министарке рударства и енергетике Дубравке Ђедовић са руководством Електродистрибуције Србије

ОБЕЗБЕДИТИ ЕНЕРГЕТСКУ СИГУРНОСТ ГРАЂАНИМА И ПРИВРЕДИ

Министарка рударства и енергетике Дубравка Ђедовић одржала је радни састанак са руководством „Електродистрибуције Србије“, које је предводио в.д. директора Бојан Атлагић

На састанку је истакнута важност улагања у нисконапонску мрежу како би се повећала поузданост снабдевања електричном енергијом. Констатовано је да посебна пажња у наредном периоду мора бити усмерена на реализацију пројеката који имају за циљ смањење губитака на мрежи, односно, пројеката измештања мерних места, замене бројила и аутоматизације средњенапонске дистрибутивне мреже.

Министарка рударства и енергетике Дубравка Ђедовић разговарала је и са представницима свих јавних предузећа у области енергетике, „Електропривредом Србије“, „Електро мрежом Србије“, „Електродистрибуцијом Србије“, Јавним предузећем за подземну експлоатацију угља „Ресавица“, „Транснафтом“ АД Панчево, „Транспортгасом Србије“ и „Србијагасом“ о ситуацији у овим компанијама, плановима за наредни период и даљој сарадњи са ресорним министарством.

Имајући у виду актуелну ситуацију са енергетиком на глобалном нивоу министарка Ђедовић је истакла да је важно сумирати ситуацију у јавним предузећима, направити планове за

наредни период и предупредити евентуалне проблеме. С обзиром на грејну сезону, министарка Ђедовић је оценила да су обезбеђене довољне количине гаса и да је приоритетни задатак обезбеђивање континуиране производње електричне енергије и проналажење начина за уштеду, да потребе грађана и привреде буду задовољене.

– Наш заједнички задатак је да учинимо све како бисмо обезбедили енергетску сигурност нашим грађанима и привреди. Зато разговарамо о стратешким пројектима, активностима и одговорности свих нас активних учесника у енергетском сектору - истакла је министарка. Приоритет Министарства и нове Владе је даља неопходна реформа енергетског сектора, али и инвестициони планови и наставак капиталних пројеката, оценила је Ђедовић.

Министарка рударства и енергетике изразила је уверење да ће будућа сарадња министарства и јавних предузећа бити ефикасна и да ће заједничким радом успети да предупреду и превазиђу све евентуалне изазове.

P. E.

АКТУЕЛНО:

Састанак министарке рударства и енергетике Дубравке Ђедовић са руководством Електродистрибуције Србије:
ОБЕЗБЕДИТИ ЕНЕРГЕТСКУ СИГУРНОСТ
ГРАЂАНИМА И ПРИВРЕДИ 3

ИНТЕРВЈУ:

В.д. директора Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд
Бојан Атлагић
У ИЗАЗОВНОЈ ГОДИНИ ЗНАЧАЈНИ РЕЗУЛТАТИ
ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ СРБИЈЕ 5-8

СРБИЈА ОКО НАС:

Нова трафостаница 110/35/10 kV на Убу пуштена под напон
НАЈСАВРЕМЕНИЈА ОПРЕМА УЗ МОГУЋНОСТ
УДВОСТРУЧЕЊА СНАГЕ 9

Енергетска инфраструктура у комплексу „Београд на води“
ПОДРШКА ЗА КОМПЛЕКС 10

Улагање у поуздано снабдевање грађана Ниша и околине
ФИНАЛИЗАЦИЈА ИЗГРАДЊЕ ТС 110/10 KV НИШ 6 10

Инвестиција у ТС 110 kV Дивље Поље у Крагујевцу
УЛАГАЊИМА ДО СТАБИЛНИЈЕГ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ
СИСТЕМА 11

Огранак Баново брдо: подршка радовима на обилазници
Остружнички мост – Бубањ Поток
ПРИ КРАЈУ РАДОВИ НА ОБИЛАЗНИЦИ ОКО БЕОГРАДА 11

Новосадска индустријска зона богатија за светски признатог
инвеститора
ЈОШ ЈЕДНО УЛАГАЊЕ ОД НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА 12

Радови на мрежи у Огранку Крњача
РЕВИТАЛИЗАЦИЈА МРЕЖЕ У ПАДИНСКОЈ СКЕЛИ 12

Континуирано улагање у индустријску зону Инђије
ЈАПАНСКИ ИНВЕСТИТОР ШИРИ ПРОИЗВОДЊУ 13

Унапређење напонских прилика у Новој Пазови
ДОДАТНА СНАГА ЗА ИНОСТРАНОГ УЛАГАЧА 13

Нови оптички кабл за ефикасније управљање
„тридесетпетицом“
7,5 КИЛОМЕТАРА СИГУРНЕ МРЕЖЕ 14

Радови на далеководима у ЕД Пожаревац
ОДРЖАВАЊЕ МРЕЖЕ ГАРАНТ МИРНЕ ЗИМЕ 14

Креативно инжењерско решење за сигурно снабдевање
јагодинске индустријске зоне
ШИРОМ ОТВОРЕНА ВРАТА ЗА НОВЕ ИНВЕСТИТОРЕ 15

У ЕД Лозница интензивни радови на мрежи
НОВ ТРАНСФОРМАТОР И ВЕЛИКА РЕКОНСТРУКЦИЈА 15

Ремонт 35 kV вода у Кучеву
ПОУЗДАНО СНАБДЕВАЊЕ У ИСТОЧНОЈ СРБИЈИ 16

Реконструкција надземног 10 kV вода у насељу Лештане
НОВИ СТУБОВИ И ПРОВОДНИЦИ ЗА ЗИМСКУ СЕЗОНУ 16

Опрема набављена из кредита Светске банке
ШАБАЦ ДОБИЈА ВЕЋЕ КАПАЦИТЕТЕ НА 20 KV НАПОНУ 17

Реконструкција и модернизација ТС 35/10kV „Фелдспат“
ОБНОВА ОПРЕМЕ ЗА ПОУЗДАНИЈЕ СНАБДЕВАЊА КУПАЦА . . 17

„Електродистрибуција“
Лист Електродистрибуције Србије

Издавач:
Електродистрибуција Србије д.о.о.
Београд
Булевар уметности бр. 12
11070 Београд – Нови Београд

В.Д. директора:
Бојан Атлагић

Директор Сектора за односе с
јавношћу:
Зоран Павић

Главни и одговорни уредник:
Александра Јанчић Ракичевић

Адреса редакције:
Булевар уметности бр. 12
11070 Београд – Нови Београд
Тел. редакције: 021/4821012
Mail: pr@ods.rs

www.elektrodistribucija.rs

Штампа:
ЈП СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК
Јована Ристића бр. 1
11000 Београд

Тираж:
2.500 примерака

Изази тромесечно

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)(085.3)

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА: лист
Електродистрибуције
Србије / главни и одговорни уредник:
Александра Јанчић Ракичевић. -
2021, бр. 5 – децембар 2022. - Београд
: Електродистрибуција Србије, 2021-
(Београд : Службени гласник). - 30 cm

Тромесечно.
ISSN 2812-7668 =
Електродистрибуција (Београд, 2021)
COBISS.SR-ID 54609417

В.д. директора Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд Бојан Атлагић

У ИЗАЗОВНОЈ ГОДИНИ ЗНАЧАЈНИ РЕЗУЛТАТИ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈЕ СРБИЈЕ

Електродистрибуција Србије, као Оператор дистрибутивног система и у протеклој години је показала да је веома важан елемент електроенергетског система Србије, који значајно доприноси његовој стабилности и ефикасности

Фото: Александар Керекеш Кеки

Година иза нас била је пуна великих пословних изазова за нашу компанију. О оствареним резултатима у протеклој години за наш часопис говори в.д. директора Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд Бојан Атлагић.

Како оцењујете постигнуте резултате Електродистрибуције Србије у години из нас?

– И поред свих искушења, која су изазвали пре свега негативни утицаји глобалне енергетске кризе, Електродистрибуција Србије

д.о.о. Београд и њени запослени уложили су велике напоре да обезбеде редовно и квалитетно снабдевање потрошача електричном енергијом. Такође, реализоване инвестиције имале су за циљ да унапреде дистрибутивни систем и обезбеде прикључење нових корисника, а посебно нових инвеститора. Исто тако, Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд била је активно укључена и у реализацију свих кључних инфраструктурних пројеката од националног значаја, чиме је дала додатни допринос привредном развоју земље.

У сваком случају, може се рећи да је Електродистрибуција Србије остварила позитивне резултате у протеклој години као стратешка компанија и важан елемент електроенергетског система наше земље, и да је испунила свој задатак као Оператор дистрибутивног система у циљу редовног и квалитетног снабдевања корисника електричном енергијом.

Које су најзначајније инвестиције које је Електродистрибуција Србије реализовала у протеклој години?

– Треба истаћи изградњу и пуштање под напон нове трафостанице 110/35/10 „Тутин“ и у вези са тим пратећу реконструкцију у трафостаници „Нови Пазар 1“. Исто тако, у току је и реконструкција и повећање капацитета ТС 110/10 „Нови Пазар 2“. У години иза нас завршени су и радови на изградњи ТС 110/20 „Аранђеловац 2“, ТС 110/35/10 „У6“, док су у завршној фази радови на изградњи ТС 110/35/10kV „Ужице 2“, ТС 35/10kV „Дивчибаре“ и ТС 35/10kV „Лазаревац 4“. Такође, у току су радови на изградњи ТС 110/35kV „Прибој“ и реконструкција ТС 110/35/20kV „Шабац 1“.

Фото: Александар Керекеш Кеки

На територији Дистрибутивног подручја Београд истакао бих реконструкцију трафостаница 110/35kV „Београд 6“ и „Београд 10“, као и трафостаница 35/10kV „Смедеревски пут“ и 35/10kV „Младеновац 5“, као и пројекат изградње ТС 35/10kV „Депонија Винча“.

За Дистрибутивно подручје Ниш веома је значајан завршетак радова на изградњи ТС 110/10kV „Ниш 6“, као и у рекордном року завршетак радова на изградњи нове ТС 35/10kV „Горњи Орах“ инсталисане снаге 2x8MVA.

У току су радови и на изградњи ТС 110/35/10kV „Пожаревац 2“ и реконструкцији ТС 110/10/10kV „КГ005 (Дивље поље)“ све у циљу остваривања услова за прикључење нових потрошача у пратећим индустријским зонама. Ради се и на реконструкцији ТС 110/35kV „Петровац“ и ТС 35/10kV „Смедеревска Паланка 2“, као и на реконструкцији и доградњи ТС 110/35/20kV „Зрењанин 1“.

Поменуо бих и радове на ТС 110/35/10kV „Нересница“, доградња поља напонског нивоа 110kV за прикључење ветроелектране Кривача.

У припреми је и захтевна реконструкција ТС 35/10(20)kV „Лиман“ у Новом Саду инсталисане снаге 4x8MVA.

Електродистрибуција Србије ради и на значајним пројектима који су важни за реализацију стратешких инфраструктурних пројеката, попут трафостаница 35/10kV „Паковраће“, „Крстац“ и „Милићево село“, које су неопходне за аутопут „Милош Велики“ на деоници Чачак-Пожега. Међу тим пројектима је и изградња ТС „Зајечар 4“ за напајање државног пројекта националног атлетског стадиона у Зајечару, ТС Мрчајевци за напајање инфраструктуре аутопута Појате-Прељина (деоница Адрани Прељина), а завршени су радови на изградњи мешовитог 35kV вода од ТС 35/10kV „Момин Камен“ до ТС 35/10kV „Предејане“ све у циљу обезбеђивања поузданог напајања путне инфраструктуре у овом подручју. Важна је и трафостаница Ваљево 12, инвестиција по закључку Владе Републике Србије за напајање нове индустријске зоне у Ваљеву, где је потребно правовремено обезбедити прикључке за електричну енергију за нове погоне страних инвеститора попут компанија „Hansgrohe“, „Bizerba“ и др. У припреми је и изградња нове ТС 35/10kV „Прокупље 5“ за потребе нове индустријске зоне у Прокупљу.

Веома су важне и активности на прикључењу и стварању услова за прикључење важних објеката на територији Београда по закључцима Владе Републике Србије, попут фабрике „Nestle“, објеката у насељу „Београд на води“ и др.

За компанију „Shandong LingLong Tire Co Ltd“ у Зрењанину урађен је расплет 35 kV мреже и доградња ЕЕО објеката, а реализовани су и прикључци за објекте страних инвеститора попут објеката „MTU Stara Pazova“, „Brose“ у Панчеву, „Тоуо Тирес“ у Инђији, „Barry Callebaut“, „Robert Bosch“ у Шимановцима, као и прикључење фирме „Continental 5,5“.

Треба истаћи и прикључење на мрежу Covid болнице у Новом Саду.

Један од значајнијих новитета у пословању Електродистрибуције Србије у години иза нас су и активности на прикључењу купаца-произвођача електричне енергије на дистрибутивну мрежу. Каква су прва

Фото: ЕДС/Александар Васиљ

искуства и први резултати овог посла из аспекта Електродистрибуције Србије?

– Процедура за стицање статуса купца-произвођача прописана је Законом о коришћењу обновљивих извора и Уредбом о купцима-произвођачима. Електродистрибуција Србије, као један од учесника у процесу прикључења купаца-произвођача, у протеклом периоду учинила је све што је у њеној моћи, у оквирима своје надлежности, да тај процес протиче на најбољи могући начин. Исто тако, на сајту Електродистрибуције Србије су објављени сви релевантни документи, обавештења, Општи услови, мејл адресе, у складу са Уредбом о купцима-произвођачима.

Према доступним подацима, до средине новембра, прикључено је било укупно 488 купаца-потрошача, од чега је било 427 домаћинства. Укупна инсталисана снага електрана била је око 6,82 MW.

Један од приоритетних задатака Електродистрибуције Србије у протеклој години био је и смањивање губитака у испоруци

електричне енергије. Какви су резултати постигнути у том сегменту?

– Треба истаћи да је настављен повољан тренд смањења губитака у испоруци електричне енергије, а који је забележен у последњих пет година. Закључно са октобром 2022. године губици у испоруци електричне енергије смањени су на ниво испод 11 одсто, што је добар резултат.

Смањење губитака електричне енергије у односу на претходне године је пре свега резултат активности на реализацији Оперативног плана на смањењу губитака, односно појединачних планова унапређења процеса читавања утрошака електричне енергије, замене и сервисирања мерних уређаја, контроле мерних места и спречавања неовлашћене потрошње, као и измештања постојећих мерних места.

Значајан је податак да је у првих десет месеци 2022. године замењено око 170.000 мерних уређаја, што је за око 18.000 мерних уређаја више него у истом периоду 2021. године.

ТРАФОСТАНИЦА НА УБУ (ФОТО ЕДС/Александар Василић)

У истом периоду извршено је 295.000 контрола мерних места и откривено 2.032 случаја неовлашћене потрошње електричне енергије. По основу неовлашћене потрошње фактурисана електрична енергија је на нивоу од 34 GWh, односно око 1,5 милијарди динара.

Важно је напоменути да Електродистрибуција Србије у наредном периоду планира улагање значајнијих финансијских средстава у мерну инфраструктуру и реконструкцију нисконапонске мреже, јер се једино на тај начин могу остварити још бољи резултати у овом сегменту. Такође, у наредном периоду планирано је интензивирање активности измештања мерних места код постојећих корисника система, што је најважнија краткорочна мера на смањењу нетехничких губитака, која уз реализацију осталих краткорочних и дугорочних мера треба да обезбеди највеће ефекте.

Према очекивањима, и наредна година ће бити пуна изазова. Да ли је Електродистрибуција Србије спремна за њих?

– Електродистрибуција Србије учинила је све што је у њеној могућности и у складу са сво-

јим надлежностима да спремно дочека предстојећу зимску сезону али и наредну годину, за коју све прогнозе наговештавају да ће такође бити пуна изазова.

Настављамо са развојним пројектима, као и новим инвестицијама у модернизацију дистрибутивне мреже и изградњу нових електроенергетских објеката. У складу са својом функцијом Оператора дистрибутивног система радићемо на сталном унапређивању квалитета снабдевања електричном енергијом наших корисника. Такође ћемо дати свој пуни допринос реализацији стратешких инфраструктурних пројеката, као и прикључењу нових производних објеката инвеститора који долазе или већ раде у Србији.

Запосленима у Електродистрибуцији Србије желим пуно здравља, среће и успеха у Новој години, уз уверење да ћемо заједничким вредним радом унапредити пословање наше компаније, а нашим корисницима обезбедити још квалитетније снабдевање електричном енергијом.

P. E.

Нова трафостаница 110/35/10 kV на Убу пуштена под напон

НАЈСАВРЕМЕНИЈА ОПРЕМА УЗ МОГУЋНОСТ УДВОСТРУЧЕЊА СНАГЕ

На Убу је свечано пуштена у рад нова трафостаница 110/35/10 kV, која је прикључена на нови двосистемски далековод 110 kV EMC-а

Фото: ЕДС/Александар Василић

Свечаном отварању присуствовали су в.д. директора Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд Бојан Атлагић, директорка Електромереже Србије Јелена Матејић и градоначелник Уба Дарко Глишић.

В.д. директора Електродистрибуције Србије Бојан Атлагић је нагласио да је пуштање нове трафостанице на Убу веома значајан догађај за електроенергетски систем Србије, као и за саму општину Уб. Он је рекао и да је нова трафостаница TC 110/35/10 kV настала реконструкцијом некадашње трафостанице TC 35/10 kV.

– У нову трафостаницу је уграђена најсавременија опрема, а укупна инсталисана снага ове трафостанице је 31,5 MVA, са могућношћу да се инсталисана снага удвостручи, када буде било потребе - нагласио је Атлагић.

Он је истакао да је у овај пројекат укупно уложено око 300 милиона динара.

–Значај нове трафостанице за општину Уб је у томе што ће обезбедити стабилније и квалитетније напајање електричном енергијом и боље напонске прилике, а за Електродистрибуцију Србије је веома важно то што ће нова трафостаница смањити губитке на овом подручју - рекао је в.д. директора Електроди-

стрибуције Србије д.о.о. Београд Бојан Атлагић. Он се захвалио општини Уб на помоћи у реализацији овог капиталног пројекта, као и свим извођачима радова.

Директорка Електромереже Србије Јелена Матејић је нагласила да је нова трафостаница прикључена на преносну мрежу EMC-а новим двосистемским далеководом, по принципу улаз-излаз, од постојећег далековода 110 kV TC Тамнава Западно поље-TC Ваљево 3. Она је казала да је нови далековод дугачак више од 8 километара, а подигнуто је 38 стубова. Укупна вредност новог далековода износи око 200 милиона динара.

Градоначелник Уба Дарко Глишић захвалио се Држави Србији, Електродистрибуцији Србије и EMC-у на великој инвестицији од укупно око пола милијарде динара, која ће омогућити стабилније и квалитетније снабдевање електричном енергијом, али и даљи развој ове општине. Он се посебно захвалио Електродистрибуцији Србије на помоћи у унапређењу дистрибутивне мреже у циљу задовољавања захтева инвеститора на територији општине Уб.

P. E.

Енергетска инфраструктура у комплексу „Београд на води“

ПОДРШКА ЗА КОМПЛЕКС

За снабдевање комплекса „Београд на води“ предвиђена је изградња две трафостанице 110/10 kV, а то су „Савски амфитеатар“, која је завршена и пуштена у рад и будућа ТС „Београд на води“, за коју су припремни радови у току

За снабдевање комплекса „Београд на води“ предвиђена је изградња две трафостанице 110/10 kV, „Савски амфитеатар“, која је завршена и пуштена у рад и будућа ТС „Београд на води“.

Прикључењем на 110 kV мрежу ТС „Савски амфитеатар“ формиран је нови прстен 110 kV водова и створена је петља од ТС 220/10 kV „Београд 17“ преко ТС „Аутокоманда“ у правцима ка ТС 110/35 kV „Топлана Нови Београд“ и будућој „Београд на води“ и даље ка ТС „Београд б“. - Тренутно су у погону 23 напојна 10 kV кабловска вода из ТС „Савски амфитеатар“ који преваходно служе за напајање новоизграђених

објеката у оквиру комплекса. Посебан изазов био је напајање Куле Београд, који је успешно решен изградњом две ТС 10/0.4 kV од којих је једна на 11 и друга на 39 спрату – рекао је Иван Мелих, директор Огранка Београд – центар.

Планираним уклапањем ТС „Савски амфитеатар“ и ТС „Београд на води“ у 10 kV мрежу обезбедиће се растерећење из ТС 35/10 kV „Савски венац“ и „Зелени венац“, као и поузданије напајање приоритетних потрошача попут Клиничког центра Србије, Хитне помоћи и других државних објеката.

Каџарина Појовић

Улагање у поуздано снабдевање грађана Ниша и околине

ФИНАЛИЗАЦИЈА ИЗГРАДЊЕ ТС 110/10 kV НИШ 6

Окончана је изградња нове трафостанице 110/10 kV Ниш 6 позициониране у централном делу града на Нишави. Коначна вредност ове инвестиције износи 749,9 милиона динара

У склопу пројекта монтирана су два трансформатора 110/10 kV/kV снаге 31,5/31,5 MVA, поље GIS SF6 постројења 110kV, ћелије постројења 10 kV, и кућни трансформатори. Завршено је и опремање свих система управљања и заштите. Преостаје и добијање одобрења завршне комисије.

Према речима Љубомира Ранчића, главног стручног сарадника за планирање и инвести-

ције, ова значајна трафостаница ће омогућити стабилно и квалитетно снабдевање електричном енергијом на територији града Ниша и околине, смањење губитака, убрзан развој стамбене, привредне, и комерцијалне инфраструктуре, и прикључење нових купаца.

Тамара Величковић Славковић

Инвестиција у ТС 110 kV Дивље Поље у Крагујевцу

УЛАГАЊИМА ДО СТАБИЛНИЈЕГ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ СИСТЕМА

Повећање инсталисане снаге било је императив, јер је у овом делу града Крагујевца изграђен велики број важних институција, привредних објеката и стамбених насеља

После вишедеценијског рада ТС 110 kV Дивље поље у Крагујевцу, а и због све већих потреба потрошача и убрзаног развоја града, донета је одлука да се повећа снага и изврши реконструкција овог ЕЕ објекта, што је пројекат вредан око 390 милиона динара. Завршена је прва фаза у којој је инсталисан нови трансформатор снаге 1 X 31,5 MVA и уграђена нова опрема у трафо пољу, док је

досадашњи трафо исте снаге ремонтан и биће поново у функцији, заједно са пратећом опремом, у другој фази пројекта. Тако ће бити повећана инсталисана снага ове трафостанице са 1 X 31,5 MVA на 2 X 31,5 MVA. Поред поменутог, урађени су и неопходни грађевински радови у самој трафостаници, у складу са повећаном снагом и новом опремом.

Бојан Рагојевић

**Огранак Баново брдо: подршка радовима на обилазници
Остружнички мост – Бубањ Поток**

ПРИ КРАЈУ РАДОВИ НА ОБИЛАЗНИЦИ ОКО БЕОГРАДА

Радови на обилазници око Београда, деоница Остружнички мост – Бубањ Поток су од стратешког значаја за Републику Србију и Град Београд ради растерећења теретног и аутомобилског саобраћаја

Према речима, Зорана Тимотијевића, директора Огранка Баново брдо, током реализације овог пројекта приступило се обимним и сложеним радовима на постојећој инфраструктури, како на 110 kV, тако и на СН и НН мрежи. До сада је завршено око 90% радова који се односе на измештање постојећих објеката ЕЕ

инфраструктуре. За потребе напајања нових потрошача у близини новоизграђене обилазнице урађене су четири трафостанице 10/0.4 kV, а у плану су још две. Положено је и око пет километара 10 kV водова. Завршетак радова је планиран до краја марта 2023. године.

Катирина Појовић

Новосадска индустријска зона богатија за светски признатог инвеститора

ЈОШ ЈЕДНО УЛАГАЊЕ ОД НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА

У индустријској зони „Север 4“ у Новом Саду за две нове јапанске фабрике „Нидек моторс“ и „Нидек елесис“ обезбеђена је сва неопходна ЕЕ инфраструктура, како би једна од најмодернијих светских компанија за производњу електричних мотора несметано могла да ради

За потребе прикључења нових садржаја који су изграђени у новосадској Радној зони, несметано функционише 20 kV прикључно разводно постројење „ЦТП ГАМА“ са припадајућим прикључним 20 kV подземним водовима из Трафостанице 110/20 kV/kV „Нови Сад 9“.

– Да би нове фабрике компаније „Нидек Елесис Корпорейшн“ производиле у пуном капацитету, формирана је друга секција у 20 kV постројењу унутар постојећег прикључног Разводног по-

стројења – каже Милан Радишић, руководилац Сектора за планирање и инвестиције ЕД Нови Сад. Објашњава да је први део опреме, неопходан за прикључење фабрике Нидек уграђен и пуштен у рад. Преостали део опреме за прикључење фабрике компаније Елесис који је набављен у иностранству је уграђен, што је велики успех јер означава и завршетак радова пре предвиђеног рока пројектованог за почетак 2023. године.

Маријана Јојић

Радови на мрежи у Огранку Крњача

РЕВИТАЛИЗАЦИЈА МРЕЖЕ У НАСЕЉУ ПАДИНСКА СКЕЛА

Након вишегодишње експлоатације ТС „Кула“ у београдском насељу Падинска Скела, замењена је новом. То за потрошаче који гравитирају ка Специјалној психијатријској болници „Др Лаза Лазаревић“ и Казнено-поправном дому „Падинска Скела“ значи сигурније снабдевање електричном енергијом

Реч је о полуукопаној трафостаници напонског нивоа 10/0.4 kV. За прикључење овог електроенергетског објекта капацитета 1.000 kVA, урађена је реконструкција 10 и 1 kV мреже у дужини од 400 метара. Такође дотрајали дрвени стубови замењени су бетонским. Ради лакше манипулације у оквиру овог ЕЕ објекта, интегрисана је станица за даљинско управљање, рекао је Драган Јекнић, директор Огранка Крњача.

Трансформаторска станица је направљена као компактан типски објекат од префабрикованих армирано-бетонских елемената и са свим потребним грађевинским дозволама у предвиђеном року. Поред тога, реконструисане су и ТС 10/0.4 kV у насељима Дунавац и Бесни фок. Овом инвестицијом обезбеђена је боља поузданост ЕЕ система и лакше одржавање трафостанице.

Катјарина Појовић

Континуирано улагање у индустријску зону Инђије

ЈАПАНСКИ ИНВЕСТИТОР ШИРИ ПРОИЗВОДЊУ

Да би се неометано обављала производња у јапанској фабрици гума „Тојо тајерс“ у североисточној зони Инђије, изграђено је ново разводно постројење

До новог разводног постројења изграђена су и прикључена два кабловска вода 20 kV из трафостанице 110/20 kV Инђија 2 у дужини од седам и по километара.

– Раскопавање и полагање каблова је искоришћено да се положи још два кабловска вода 20 kV за будуће потребе те компаније, али и других инвеститора у овом делу индустријске зоне у Инђији – истиче Саша Стојановић, руководилац Погона Инђија.

Он додаје да је због све већих потреба за електричном енергијом у индустријској зони Инђије у плану повећавање капацитета ТС 110/20 kV Инђија 2 како би били задовољени

захтеви нових компанија које ту граде своје погоне. Пример за то је постављање још једног енергетског трансформатора преносног односа 110/20 kV у трафостаници 110/20 kV Инђија 2 у циљу сигурног и квалитетног снабдевања.

Маријана Јојић

Унапређење напонских прилика у Новој Пазови

ДОДАТНА СНАГА ЗА ИНОСТРАНОГ УЛАГАЧА

Немачки МТУ, компанија за поправку делова мотора за авионе, која је у Новој Пазови у октобру отворила своју фабрику, за производњу захтева повећање снаге електричне енергије

Да би светски произвођач, компанија МТУ, могла несметано да ради и остварује резултате у свим аспектима делатности, на дистрибутивном подручју Пословнице Стара Пазова положена су четири кабловска вода 20 kV. Два из трафостанице Стара Пазова 110/20 kV у дужини од 5.600 метара и два вода из трафостанице 110/20 kV Нова Пазова

у дужини од 3.100 метара, чиме су тој компанији обезбеђена два правца напајања.

Такође је завршено и прикључено ново разводно постројење, што за МТУ, реномираног произвођача и једног од највећих светских добављача услуга одржавања авионских мотора значи сигурно и стабилно снабдевање електричном енергијом.

Маријана Јојић

Нови оптички кабл за ефикасније управљање „тридесетпетицом“

7,5 КИЛОМЕТРА СИГУРНЕ МРЕЖЕ

Уградњом кабла омогућена је максимална брзина у управљању лесковачком трафостаницом

У Огранку Лесковац је обављен значајан посао на модернизацији дистрибутивне мреже. На 35 kV далеководу од трафостанице 110/35 kV „Лесковац 1“ до трансформаторске станице 35/10 kV „Турековац“ уграђен је оптички кабл дужине 7,5 километара типа ADSS. У ТС „Лесковац 1“ већ је постојао орман са оптичким печ-панелима за везу према ТС 110/10 kV „Лесковац 4“ и ТС 400/220/110 kV „Лесковац 2“ и даље, преко ТС 110/10 kV „Лесковац 6“ до сервер сале Диспечерског центра Огранка. Уградњом кабла омогућена је максимална брзина у управљању трафостаницом, као и пренос видео надзора и свих осталих инфо-

рмација. Тиме је омогућено и настављање оптичке везе ка трафостаницама 35/10 kV „Ждеглово“, 110/35 kV „Јаблица“, 35/10 kV „Лебане 1“, 35/10 kV „Лебане 2“ и Погону Лебане. Радове на уградњи кабла извела је фирма „Лого“ д.о.о. из Београда.

Небојша Сџанковић

Радови на далеководима у ЕД Пожаревац

ОДРЖАВАЊЕ МРЕЖЕ ГАРАНТ МИРНЕ ЗИМЕ

Радовима на важном далеководу у Голупцу унапређује се квалитет снабдевања корисника и омогућава развој туристичких потенцијала овог краја

Да би далековод 35 kV ТС 110/35 kV Велико Градиште – ТС 35/10 kV Голубац функционисао на оптималан начин, приступило се његовој реконструкцији. Будући да ТС 35/10 kV Голубац нема двоструко напајање, донета је одлука да се то уради. Радове је извело 35 монтера ЕД Пожаревац подељених у шест екипа. Три су радиле са високонапонским мердевинама, а три са хидрауличним платформама. За два дана је замењено 165 изолаторских ланаца на 51 стубу. На многим местима је било потребно и исећи растиње како би се радови извршили, тако да је пре и

током радова укупно исечено око 1.000 метара коридора.

Из ТС 35/10 kV Голубац се напаја и Голубачка тврђава, једна од најпосећенијих туристичких атракција у Србији, па се на овом примеру најбоље види како одржавање ЕЕО може да буде у функцији развоја туризма.

Бојан Рагојевић

Креативно инжењерско решење за сигурно снабдевање јагодинске индустријске зоне

ШИРОМ ОТВОРЕНА ВРАТА ЗА НОВЕ ИНВЕСТИТОРЕ

На једној катастарској парцели се налазе две трафостанице, три различита трансформатора и четири напонска нивоа, што је јединствен случај. Директор техничког система Електродистрибуције Србије Александар Слијепчевић је помогао у набавци последњег уграђеног трансформатора

У ТС 35/10 kV Јагодина 1 је уграђен трансформатор 35/20 kV снаге 8 MVA који је кабловски повезан са трафостаницом 110/20/10 kV Јагодина 3 на страни 20 kV. Тако је обезбеђено резервно напајање за већ постојеће купце у индустријској зони: Vibac, AUNDE, Високоградња инжењеринг, Fischer, Andrea Confezioni, Schibel и Kabel Light. Прикључењем ових корисника дистрибутивног система на напонски ниво 20 kV омогућено је

проширење капацитета постојећих водова за прикључење нових фабрика.

Ово привремено али квалитетно решење је ефикасно у случају хаварија и редовних радова на објекту. У плану је да се у ТС Јагодина 3 угради још један трансформатор и да ЕМС из другог правца изгради далековод ТЕ Морава – Јагодина 4 по методу „улаз-излаз“.

Игор Ангрић

У ЕД Лозница интензивни радови на мрежи

НОВ ТРАНСФОРМАТОР И ВЕЛИКА РЕКОНСТРУКЦИЈА

Огранак Електродистрибуције Лозница, који предводи директор Дарко Карапанџић, сопственим снагама и механизацијом подигао је више од 2.200 стубова и поставио преко 92 километра СКС на нисконапонској и далеководној мрежи

У ТС 110/35 kV Крупањ је пуштен у погон нов трансформатор инсталисане снаге 31,5 MVA. Заменом досадашњег трансформатора од 20 MVA повећан је степен поузданости рада дистрибутивног система у граду. То је значајно и за евентуално напајање Лознице у случају хаваријских ситуација.

У току је израда пројектне документације за добијање грађевинске дозволе потребне за

реконструкцију ТС 110/35 kV Лешница. Предрачунска вредност радова и опреме је око 400 милиона динара. Сва опрема је већ набављена.

Екипе електромонтера су завршиле раскрес од преко 65 километара у зони мрежа, а у складу са оперативним планом су предузете мере за смањење губитака.

Игор Ангрић

Ремонт 35 kV вода у Кучеву

ПОУЗДАНО СНАБДЕВАЊЕ У ИСТОЧНОЈ СРБИЈИ

Ремонт 35 kV вода на важном далеководу у источној Србији унапређен је квалитет снабдевања корисника електричном енергијом на тешко приступачном терену ДП Крагујевац

На основу детаљног прегледа 35 kV далековода ТС 35/0,4 kV Благојев камен - ТС 110/35 kV Мајданпек 2, извршен је превентивни ремонт тог вода чија траса пролази тешко приступачним тереном, углавном кроз шуму, са бб стубова, дужине 8.300 метара. Због веома лоших временских услова у овом крају претходних

година је било проблема са овим далеководом током зиме. Анализом испада из прошлости и прегледом далековода установљено је да су прекиди били узроковани испадом расцепке – осигурача из клина, након чега је, услед удара ветра, долазило до извлачења клина и пада проводника. Ови испади су се дешавали искључиво на носећим изолаторским ланцима. Због тога је извршена замена свих расцепки на носећим стубовима, обезбеђујући поузданије напајање овог краја у зимским месецима. Треба истаћи да су радове обавили монтери ЕД Пожаревац сопственим снагама, користећи само мердевине, због немогућности приступа возила са хидрауличном платформом стубним местима.

Бојан Рагојевић

Реконструкција надземног 10 kV вода у насељу Лештане**НОВИ СТУБОВИ И ПРОВОДНИЦИ ЗА ЗИМСКУ СЕЗОНУ**

Припремајући се за наступајући зимски период, запослени у Служби одржавања Огранка Београд центар, током лета су обавили превентивне активности на елементима електродистрибутивне мреже 1kV и 10kV

Реконструкција надземног 10kV вода у приградском делу града, у насељу Лештане, један је од значајнијих и обимнијих електро-монтажних радова, рекао је Иван Мелих, директор Огранка Београд центар. Овај вод је дуги низ година, а нарочито током зимског периода, представљао велики изазов, како запосленима у Служби оперативног управљања при лоцирању места квара, тако и запосленима у Служби одржавања, при самој поправци.

- Неприступачан терен, велики број наставака проводника, захтевно пењање на армиране бетонске правоугаоне стубове, значајно је продужавало време потребно да се квар отклони - рекао је Милош Хаџић, руководилац Сектора за одржавање ЕЕО и ММ у Огранку Београд центар. Он додаје да захваљујући овој делимичној реконструкцији, где су замењени стубови и проводници, на овом подручју више неће бити проблема у експлоатацији.

Миланка Симојанић

Опрема набављена из кредита Светске банке

ШАБАЦ ДОБИЈА ВЕЋЕ КАПАЦИТЕТЕ НА 20 kV НАПОНУ

У току је реконструкција и доградња прве „стодесетке“ у Мачви. То је прва велика електро и грађевинска модернизација трафостанице 110/35/20/6 kV Шабац 1

Трафостаница 110/35/20/6 kV Шабац 1 има два далеководна и четири трансформаторска 110 kV поља. Радови обухватају замену комплетне опреме у 110 kV пољима, као и у 35 kV постројењу. Један трансформатор 110/6 kV се мења новим трансформатором 110/20 kV. Гради се и зграда за смештај 20 kV постројења. Опрема вредна око 160 милиона динара је обезбеђена. Очекује се да радови, за које

је према уговору издвојено око 200 милиона динара, буду завршени до краја следеће године. Изводи их краљевачка Електромонтажа. По њиховом окончању ће се знатно повећати капацитети на 20 kV напону у граду Шапцу, чиме ће сигурност и поузданост снабдевања купаца града на Сави бити унапређена.

Игор Андрић

Реконструкција и модернизација ТС 35/10kV “Фелдспат”

ОБНОВА ОПРЕМЕ ЗА ПОУЗДАНИЈЕ СНАБДЕВАЊА КУПАЦА ОГРАНКА ПРОКУПЉЕ

Наставља се модернизација значајних електроенергетских објеката на подручју огранка Прокупље

Дугогодишња експлоатација примарне опреме постројења 35 kV и 10 kV и система сопствене потрошње са припадајућим разводима и заштитним релејима, условила је реконструкцију ТС 35/10kV “Фелдспат”. Према речима Часлава Ђорђевића, директора огранка Електродистрибуција Прокупље, вредност радова и опреме за овај пројекат износи око 95 милиона динара.

Реконструкција је обухватила уградњу трансформатора снаге 2x4 MVA, који ће осигурати

довољне количине електричне енергије за снабдевање овог подручја у дужем временском периоду. Тим проширењем задовољен је и критеријум n-1, а самим тим и омогућено стабилно снабдевање купаца на 10 kV напном нивоу, што је од посебне важности за предстојећу зимску сезону.

Тамара Величковић Славковић

Квалитативни пријем бетонских елемената

НА ПРВОМ МЕСТУ КВАЛИТЕТ ОПРЕМЕ

На основу Оквирног споразума од половине децембра 2021. године до маја 2022. године Електродистрибуцији Србије испоручено је око 15.000 бетонских стубова различитих типова. За потребе провере квалитета одабран је тим стручњака који на лицу места, код испоручиоца, проверава да ли бетонски стубови одговарају стандардима

Представници Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд, делегирани у оквиру својих стручних радних група, имају задатак да изврше квалитативно пријемно испитивање добара пре него што почне испорука и уградња. С тим у вези већ је на терену утврђен квалитет и то у Бајиној Башти, Чачку, Сомбору и Алексинцу.

-У складу са постојећим стандардима и правилницима, произвођачи и испоручиоци добара дужни су да одговоре на све захтеве Електродистрибуције Србије. Такође, право и обавеза оператора дистрибутивног система је да стално контролише и проверава испуњеност захтева, почевши од припреме материјала, контроле квалитета материјала, испуњености захтеваних технолошких услова, начина производње, обучености произвођача и исправности процеса производње, па све до завршетка производног процеса и контролног испитивања предметних добара, транспорта и складиштења опреме - каже Милан Обрадовић, члан радне групе. Квалитативно

пријемно испитивање се обавља по унапред усаглашеном и прихваћеном протоколу о пријемном испитивању, које се ради у опремљеним лабораторијама или полигонима за испитивање, каже Обрадовић.

У посети Електроизградњи из Бајине Баште, која је задужена за производњу и испитивање бетонских стубова, представници Електродистрибуције Србије уверили су се у квалитет уговорених радова.

-Стручне групе су проверавале и констатовале да су испоштовани и задовољени сви захтеви у производњи добара, закључно са пријемним испитивањем којим се доказује да ли је испуњен тражени квалитет.

Задатак ове радне групе је испитивање бетонских елемената, армирано-бетонских стабала округлог или правоугаоног попречног пресека. Комисија најпре даје сагласност на предлог протокола о пријемном испитивању и на основу њега се организује испитивање. Обавеза комисије је да утврди да ли су задовољени сви

Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд, у циљу очувања квалитета испоруке електричне енергије и поузданости и безбедности рада дистрибутивног електроенергетског система, посебну бригу води о квалитету опреме која се уграђује. Радни тим који чине Иван Глишић, дипломирани инжењер грађевине, Милан Обрадовић, дипломирани инжењер електротехнике и Иван Младеновић, стручни сарадник за комерцијалне послове задужени су за проверу квалитета испоручених стубова.

неопходни услови у поступку припреме, производње и складиштења стабала. У зависности од броја стабала у одређеном лоту, врши се узорковање минимално потребног броја стабала из сваког од лотова за испитивање – каже Милан Обрадовић, један од чланова тима.

Узорци, како каже, морају проћи протоколом предвиђено испитивање које се састоји из неколико фаза. Први део представља визуелна инспекција добара, да би се утврдило да стабла немају оштећења, пукотине и друге неправилности, затим се проверава геометрија стабала, која мора бити у дефинисаним границама. Проверавају се и извештаји о испитивању материјала, као и извештаји о редовном сервисирању и баждарењу мерних и испитних уређаја.

Следећи корак, каже он, представља испитивање стабала на оптерећење, које се симулира на полигону. Свако изабрано стабло предвиђено за испитивање се оптерећује силама које су дефинисане стандардом за такво испи-

тивање, а по којем је сачињен протокол о пријемном испитивању. Оптерећењем стабла за различите вредности сила на врху стабла посматра се његово понашање, деформације које настају приликом пуног оптерећења, пукотине и оштећења које могу настати, као и еластична деформација која даје потврду испуњавању критеријума задатих протоколом о пријемном испитивању.

На основу резултата испитивања сачињава се записник о пријемном испитивању, који садржи све податке о стаблу које је испитано, а то је тип стабла, месец и година производње, резултати мерења и графичка интерпретација деформације стуба.

Уколико су сви критеријуми задовољени, на основу довољног броја испитаних узорака, констатује се да су сва стабла из тог лота испунила дефинисане захтеве и да могу бити испоручена и уграђена за потребе Електродистрибуције Србије, кажу чланови радне групе.

Кашарина Појовић

Дистрибутивно подручје Београд - приоритет је погонска спремност и поузданост напајања

ДП БЕОГРАД СТАБИЛАН ОСЛОНАЦ У РАЗВОЈНИМ ПРОЈЕКТИМА

Интензивном анализом и подизањем квалитета и квантитета реализације активности на смањењу губитака за првих девет месеци 2022. године губици су смањени у односу на исти период прошле године за 0,64% и 0,07% у односу на задате, и на нивоу су 11,03%. Пресудан утицај на смањење губитака су имале активности које је реализовао Огранак Београд центар

Др Александар Јокић, координатор дистрибутивног подручја Београд :

- ДП Београд у свом власништву има 27 ТС 110/х kV и све су под системом даљинског управљања, а од 70 ТС напонског нивоа 35/х kV, даљински управљивих је 66. Трансформаторских станица 10/0,4 kV је 5.556. У СН мрежи у систему даљинског управљања уграђено је преко 170 риклозера и преко 170 ТС 10/0,4 kV, а у 348 ТС 10/0,4 kV уграђен је мерно-комуникациони ормар (МКО) на НН страни. Укупно има 315.875 стубова који носе 13.407 километара надземне мреже. Дужина подземне мреже је 12.523 километра.

Два огранка ДП Београд, Београд центар и Земун, заузимају прве позиције међу 32 огранка Електродистрибуције Србије са аспекта показатеља поузданости мреже SAIDI (просечан број минута трајања испада по потрошачу) и SAIFI (просечан број испада по потрошачу). Следе их огранци Баново брдо, Обреновац, Крњача и Младеновац, каже др Александар Јокић, координатор ДП Београд.

- Када говоримо о погонској спремности и поузданости напајања у односу на укупне дистрибутивне прекиде, ДП Београд има најбољи резултат по просечном броју минута током испада по потрошачу, а други резултат према просечном броју испада по потрошачу.

У првих девет месеци 2022. године, са аспекта броја и процента неочитаних мерних места у ДП Београд, из месеца у месец, постиже све виши ниво квалитета читавања, а Огранак Крњача је током целе године у самом врху по резултатима у Електродистрибуцији Србије – објашњава Јокић. - Укупан број реализованих контрола у ДП Београд у истом периоду је 67.481. Од тога су 41.359 редовне и 26.122 ванредне контроле, а број

откривених случајева неовлашћене потрошње је 833. Фактурисана неовлашћена потрошња је 18.580.119 kWh, односно око 766 милиона динара. Замењено је 35.689 мерних уређаја, што је знатно више у односу на претходну годину. Интерно је сервисирано 21.582 уређаја, а екстерно 7.948. ДП Београд је доследан инфраструктурни партнер у обезбеђивању енергије за реализацију државних пројеката, попут стамбено-пословног комплекса „Београд на води“, за који је изграђена и пуштена у рад ТС 110/10 kV Савски амфитеатар, а у припреми је ТС 110/10 kV Београд на води. Реконструкција ТС 110/35 kV Београд 6, у центру града, важна је за напајање ТС Зелени венац, Технички факултет, Топлана, Вилине воде, Карабурма и Подстаница, које обухватају велики број примарних потрошача и установа од јавног значаја. Реконструкција ТС 110/35 kV Београд 10-Мислођин, значајна је за поузданије напајање потрошача и привредни развој Обреновца, истиче Јокић, напомињући да је изградња ТС 35/10 kV Аутопут, са прикључним водовима, објекат од посебног значаја за Републику Србију.

Миланка Симојанић

Обука за поштовање процедуре при манипулацијама на ЕЕО напонског нивоа 110/Х

СПРЕЧАВАЊЕ ПОВРЕДА НА РАДУ ЈЕ УВЕК НА ПРВОМ МЕСТУ

На захтев Огранка Смедерево, који послује у оквиру ДП Крагујевац, Образовни центар ДП Београд организовао је обуку за безбедан рад запослених на пословима манипулације на расклопној опреми у постројењима 110 kV. Теоријска и практична обука обављена је у ТС 110/35 kV Велика Плана

Рад извршилаца на ЕЕ опреми око укључења и искључења расклопних апарата у ТС је комплексан и одговоран посао. Од запослених се очекује да поседују технолошко знање о функционисању опреме, као и да имају психофизичке особине које тако одговорна радна места захтевају, истакао је Милош Хаџић, руководилац Сектора за одржавање ЕЕО И ММ.

– У отвореном делу расклопног постројења 110 kV, запослени су упознати са зонама опасности, као и са редоследом манипулативних операција прекидача и растављача, а нарочито приликом њиховог укључења и искључења – каже Хаџић. – Обављено је демонстративно показивање рада са индикатором напона као и постављање и скидање заштитног уземљења – рекао је Горан

Лучић, руководилац Образовног центра, додајући да од обучености извршилаца зависи успешност и брзина обављања задатака који су им поверени.

– За безбедно обављање овог посла извршилац мора строго да се придржава законске регулативе из области БЗР, као и да стриктно спроводи и примењује „златна правила“ – нагласили су Владимир Ковачевић, пословођа у Служби диспечерских екипа и Слободан Миловановић, водећи монтер за диспечерску оперативу. – Свака од импровизација „златних правила“ доводи до хаваријских ситуација са негативним последицама, како по енергетску опрему, тако и по безбедност радника

Миланка Сџојанић

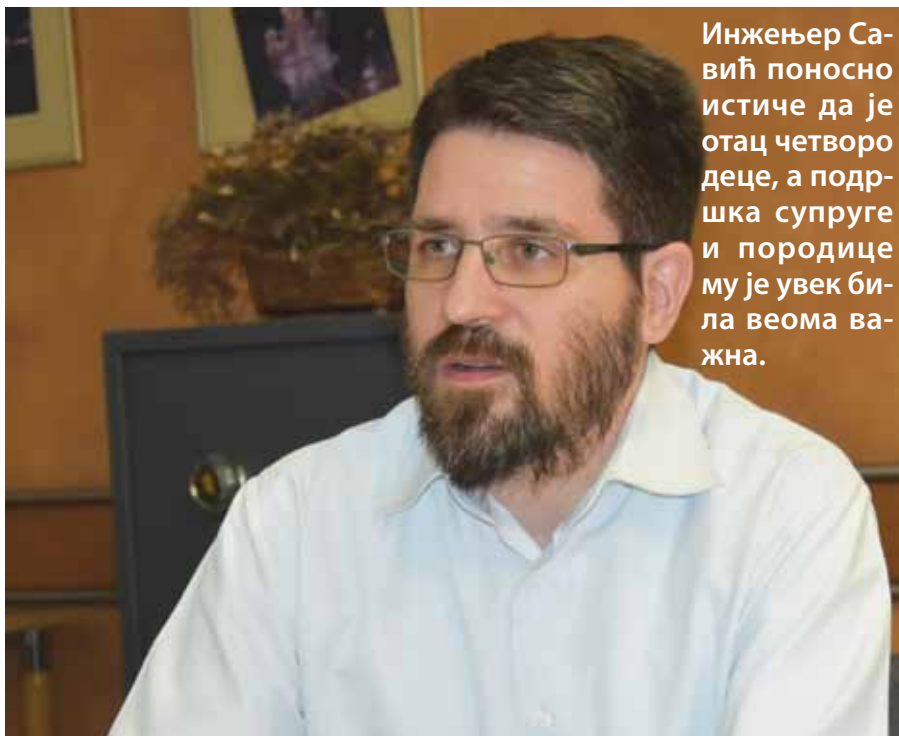
Александар Савић, електроинжењер и свештеник СПЦ

СВЕ СЕ МОЖЕ, КАДА СЕ ЧОВЕК ПОСВЕТИ ТОМЕ ШТО РАДИ

Александар Савић је водећи стручни сарадник за SCADA и процесне технике у Електродистрибуцији Србије и свештеник у вождовачкој цркви Светог цара Константина и царице Јелене

О ПОСТУ

У данима када се постом припремамо за најрадоснији хришћански празник, Божић, треба рећи да је уздржавање од хране само један сегмент поста. Није најважније да ли се неко омрсио или постио на води. Далеко је важније уздржавање од рђавих дела и мисли. И треба бити милосрдан, учинити неко добро дело, макар то било само да некога саслушаш.

Инжењер Савић поносно истиче да је отац четворо деце, а подршка супруге и породице му је увек била веома важна.

Александар Савић је информатику и хришћанство спојио у Центру за проучавање и употребу савремених технологија СПЦ (ЦЕПИС), чији је и управник.

- Свим људима би требало омогућити да после 35-те уче и студирају оно што воле. Ја сам у томе успео. Увек сам волео филозофске расправе, а био сам у свету електротехнике. На тај избор највише је утицала моја мајка. Сматрала је да треба да завршим нешто чиме ћу се бавити ако не завршим факултет. Тако сам уместо гимназије, уписао ЕТШ „Никола Тесла“ – каже Александар Савић, електроинжењер и свештеник СПЦ. На трећој години студија имао је жељу и потребу да учествује у црквеном животу. Тада је и уписао Православни богословски факултет. Родитељи су се, каже, уплашили да ће отићи у манастир. Они су били умерени верници, од оних који углавном славе Божић и Васкрс.

- Да је лако завршити два факултета, баш и није иако ми школа никада није задавала главоболе. Било је дана када сам хтео да напустим ЕТФ, а то нисам урадио само из послушања – каже Александар, човек који је рекло би се са лакоћом спојио две неизглед неспојиве професије, електроинжењера и свештеника.

– Пријавим два испита у једном року и оба су истог дана. Одаберем теологију, али духовник се успротиви и подсети ме да сам прво уписао ЕТФ и да он има предност – каже Савић. Александар је отац четворо деце и у овим данима када хришћани прослављају рођење Исуса Христа, подсећа нас на важност вере, наде и љубави као хришћанских врлина и наглашава да не смемо да дозволимо да нам најближи постану далеки због неких безвредних животних околности.

Миланка Сивојанић

Сектор за управљање ДЕЕС Нови Сад угостио „Hanoi Power Corporation“

САРАДЊА И ПРИЈАТЕЉСТВО ЗА БУДУЋНОСТ

У току припрема за зимски период, НДДЦ тачније Сектор за управљање ДЕЕС Нови Сад дочекао је госте из „Hanoi Power Corporation“ из Вијетнама

У циљу размене стручних искустава у пријатељској посети, којој је домаћин био Нови Сад, гости из „Hanoi Power Corporation“ из Вијетнама упознали су се са начином рада диспечерских центара уз помоћ система даљинског управљања.

Делегација из Вијетнама, предвођена генералним директором Нгујен Дан Дујеном обишла је три диспечерска центра: НДДЦ, ДДЦ и ПДЦ- Нови Сад, у пратњи директора Сектора за управљање ДЕЕС Нови Сад, Звездана Крунића и директора НДДЦ-а Ратка Рогана. Презентовани су им, између осталог, „SCADA“ систем даљинског управљања, који

се користи у свим диспечерским центрима у Србији, и „DMS“ систем за који су посетиоци из Азије били посебно заинтересовани. Такође, детаљно је приказан и начин рада помоћу верзије „3 DMS“ који се у Србији налази само у ПДЦ Нови Сад. Поред тога, објашњена је процедура унифицираног начина управљања.

Гости су показали велико интересовање за уређење и савремену опрему. Истакли су захвалност за овакву посету, те је у то име директору НДДЦ-а, Ратку Рогану, уручили слику Пагоде, чувеног будистичког храма у Ханоју.

Пејшар Јоксовић

Ниш међу првима почео да рационализује потрошњу електричне енергије

ПОДРШКА ЗЕМЉИ МЕЂУ ПРВИМА

Ниш је већ почетком јесени почео примену мера уштеде електричне енергије, што га ставља у лидерску позицију у тој области у нашој земљи. Он је међу првим градовима у Србији који је у складу са препорукама Владе Републике Србије донео конкретне мере и кренуо у њихову реализацију

Грађанима се саветује да штедљиво троше електричну енергију. Мере треба примењивати где за то има услова и у тој мери да оне не ремете свакодневни живот грађана Србије.

Проактивност Нишлија није прошла незапажено, па је град одмах добио и похвале из Министарства рударстава и енергетике. Тим поводом градоначелница града Ниша Драгана Сотировски обишла је заједно са руководством нишке Електродистрибуције дистрибитивно диспечарски центар у том граду и јавности појаснила предузете кораке у циљу смањења потрошње електричне енергије. Драгана Сотировски је појаснила да је у Нишу, за почетак, искључена декоративна расвета на свим градским установима и предузећима, укључујући и ону на диспечерском центру Електродистрибуције Ниш. По њеним речима, замењено је и око 65% сијалица градске расвете што је граду донело месечну уштеду од око 100.000 киловат-сати, а разматра се и наизменично искључивање расвете у појединим селима у околини Ниша, као и евентуално отказивање традиционалне новогодишње расвете у централном делу града. Она је најавила да ће разговарати са власницима билборда о могућности њиховог гашења у току ноћи. Додала је да ће консу-

лтовати и Привредно-економски савет о томе да се нишким привредницима препоручи искључење светлећих реклама да би се и на тај начин помогло граду и држави, и дао допринос ублажавању негативних последица светске енергетске кризе.

Позвани су и остали градови у Србији да следе пример Ниша, испоштују препоруке и тако дају свој допринос превазилажењу кризе настале услед турбуленција на светском енергетском тржишту. Упућен је и апел свим грађанима да рационално троше електричну енергију, јер иако препоруке нису обавезујуће, целокупно друштво треба да препозна њихов значај за нашу земљу и помогне у њиховој реализацији зарад заједничке добробити.

Важно је напоменути да при спровођењу мера штедње, руководство града и Електродистрибуција Ниш као приоритет имају безбедност свих грађана. Из тог разлога, све тренутне и евентуалне будуће мере штедње реализују се уз консултацију са нишком полицијом и другим релевантним установама.

Тамара Величковић Славковић

Млади стручњаци Електродистрибуције Србије имали запажен наступ на ЦИРЕД У ФОКУСУ ТРЖИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Наша стручна јавност активно је укључена у актуелна дешавања у области електроенергетике, а млади стручњаци Електродистрибуције Србије, свесни динамике времена у којем живимо, одговорили изазову који се зове тржиште електричне енергије

Национални комитет ЦИРЕД Србије, у сарадњи са националним комитетом ЦИРЕД Црне Горе и другим компанијама и стручњацима из земље и региона, организовао је 13. Саветовање о електродистрибутивним мрежама Србије, са регионалним учешћем на Копонику. Традиционално, ово саветовање је окупило велики број стручњака како из земље, тако и из иностранства.

Дуња Грујић, виши аналитичар за подршку тржишту и смањење губитака у Електродистрибуцији Србије, и Милош Кузман, потпредседник Удружења за право енергетике Србије (УПЕС), освојили су престижну награду за најзапаженији рад у оквиру комисије „Тржиште електричне енергије и дерегулација“, за рад на тему „Модели функционисања агрегатора на тржишту електричне енергије“. Поред тога, у оквиру комисије „Дистрибуирана производња и ефикасно коришћење електричне енергије“, презентовали су свој други рад „Пунионице електричних возила на тржишту Републике Србије“ који је такође добио пози-

тивне критике. Дуња Грујић је била и један од учесника округлог стола „Агрегатор као нови учесник на тржишту – оператор виртуелне електране настале агрегацијом управљиве потрошње и дистрибуиране производње“.

– Велика је част учествовати на конференцији као што је ЦИРЕД, а изузетна освојити и награду. Тржиште електричне енергије је тренутно једна од најактуелнијих тема у електроенергетици, те смо Милош, по струци правник, и ја, по струци електроинжењер, одлучили да се управо овим питањима бавимо и на докторским студијама на Правном, односно Електротехничком факултету Универзитета у Београду. Награда представља потврду квалитета и значаја Милошевог и мог заједничког рада, као и ветар у леђа за наше даље усавршавање у овој области. Поред тога, доказује да питање енергетике, а нарочито тржишта електричне енергије треба увек мултидисциплинарно разматрати – истакла је Дуња Грујић.

P. E.

Изградња нуклеарне електране све присутнија тема у домаћој енергетици

ДА ЛИ СЕ СРБИЈА ОКРЕЋЕ НУКЛЕАРНОЈ ЕНЕРГИЈИ?

У Србији се све више разматра коришћење нуклеарне енергије, иако је и даље на снази Закон о забрани изградње нуклеарних електрана из 1989. године

Тај закон, односно мораторијум је био реакција на нуклеарну катастрофу која се 1986. године догодила у Чернобилу у тадашњем Совјетском Савезу. Ипак, недавна одлука Европског парламента да прогласи нуклеарну енергију и природни гас за одрживе тј. „зелене“ изворе енергије би могла да утиче на то да Србија укине мораторијум и тако направи први корак ка изградњи нуклеарне електране.

Према мишљењу неких енергетских стручњака, мораторијум је застарео и представља непотребну кочницу за планирање енергетске будућности Србије. Такође, он је утицао на то да Србија тренутно нема довољно научног и стручног кадра за нуклеарне електране, као ни обучених стручњака који би могли да брину о третману високо радиоактивног отпада и истрошеног нуклеарног горива.

У Стратегији развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године пише да изградњу нуклеарних електрана не треба у потпуности искључити, с обзиром на еколошка ограничења за посто-

јећу производњу и будуће потребе. Наводи се и процена да би минималан период за превазилажење свих проблема и недостатака био 10 до 15 година од укидања мораторијума. На изградњу домаће нуклеарке би могло да утиче и то што је Србија потписница бројних међународних енергетских споразума за раскид са фосилним горивима. Наиме, у нашој земљи се из њих тренутно добија око 70 одсто електричне енергије.

Када је реч о земљама нашег региона, Србија је практично окружена нуклеарним електранама: Козлодуј у Бугарској, Пакш у Мађарској, Кршко у Словенији и Чернавода у Румунији. Та чињеница би могла да послужи као значајан аргумент присталицама изградње таквих постројења у нашој земљи. Уколико би Србија одлучила да започне сопствени нуклеарни мирнодопски програм, било би неопходно обезбедити јаку струку, максимално поштовање свих еколошких прописа, систем који не допушта грешку, као и снажну подршку државе.

Милош Васин

Фото: www.pexels.com

Соларни панели у Суботици уз помоћ Европске комисије

МЕЂУНАРОДНИ ПРОГРАМ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЗЕЛЕНИХ КИЛОВАТА

„Интеррег ИПА“, програм преко којег Европска унија улаже у регион, представља наставак успешне сарадње којом је овога пута обухваћена Србија и суседна Хрватска са циљем одрживог развоја кроз паметне, зелене и друштвено иновативне пројекте

Тај међународни пројекат обухвата финансијски период од 2014. до 2020. године и односи се на Град Суботицу и хрватску Општину Сатница Ђаковачка, а посвећен је постизању хармоничног развоја Европске уније у целини.

Јанош Кататић, шеф Службе енергетике у Сектору за планирање и инвестиције Огранак ЕД Суботица каже да је током ове године то улагање реализовано.

– У сарадњи са локалном самоуправом, у Суботици су европском донацијом од око 618 хиљада евра, уз средства из градског буџета у висини од 109 хиљада евра, постављени соларни панели на девет објеката јавне намене.

Кататић додаје да је инсталирано 5 соларних електрана од по 50 kW, уз остале које су мањих снага, што укупно износи 371 kW. Осим тих панела, подсећа, постављене су две соларне клупе и једно соларно дрво у Зоолошком врту на Палићу.

Изграђене соларне електране производе електричну енергију за објекте јавне намене и

то за сопствене потребе, а вишак предају у дистрибутивни систем.

Објекти на којима су постављени панели су Техничка школа „Иван Сарић“, Дом за децу ометену у развоју „Колевка“, „Наша радост“, Нова општина, Отворени универзитет, Основна и Средња школа „Светомир Бојанин“, базен „Прозивка“, Политехничка и Основна школа „Соња Маринковић“.

Јанош Кататић напомиње да су последњих година донети нови законски и подзаконски акти, чиме је поједностављено прикључење електрана до 50 kW. Постоји неколико категорија за стицање статуса купца-произвођача. У посебној категорији су домаћинства, стамбене заједнице и са друге стране објекти који то нису за одобрену снагу електране 10,8-50 kW. Поред тога, такви пројекти који укључују финансијску помоћ су, каже Кататић, добродошли у свакој средини. Поред своје основне сврхе, утицаће и на постепено подизање свести о заштити животне средине, као и на развој производње тог дефицитарног енергента на тржишту.

Маријана Јојић

Интервју: Бранко Томић, председник Синдиката радника Електродистрибуције Србије

ЗАЈЕДНО СМО ЈАЧИ!

Када је Влада Републике Србије основала Електродистрибуцију Србије као засебно предузеће указала се потреба и за реорганизацијом постојећег синдикалног деловања које је резултовало оснивањем Синдиката радника Електродистрибуције Србије

Чланице Синдиката радника Електродистрибуције Србије су Синдикална организација Електродистрибуција Београд, Синдикална организација Електросрбија Краљево, Синдикална организација Електровојводина Нови Сад, Синдикална организација Југоисток Ниш и Синдикална организација Центар Крагујевац. На челу ове организације која тренутно броји око 8.500 чланова запослених у Електродистрибуцији Србије је Бранко Томић, председник Синдиката радника Електродистрибуције Србије, кога смо након нешто више од годину дана рада ове организације питали који је правац деловања организације у наредној години?

- Што се тиче Синдиката радника Електродистрибуције Србије, који једини у смислу репрезентативности пред Послодавцем представља и заступа права и интересе запослених, намера нам је да у наредној години али и свим наредним годинама будемо снажан контролни и корективни фактор, никако опозиција. Визија нам је да заједничким снагама са послодавцем обезбедимо достојанствену позицију запосленима, а тиме и компанији. Дакле, у циљу заштите и унапређења достигнутих права запослених, очекујемо пре свега наставак партнерског односа са послодавцем, заснованог на узајамном уважавању и поштовању, добре и конструктивне разговоре, који ће имати за крајњи циљ свеукупно боље пословне резултате наше компаније којима сви тежимо. Све ово наглашавам јер само у јакој компанији и права запослених су на високом нивоу.

Какве активности су планиране?

- Планиране активности Синдиката за наредну годину ће се огледати првенствено у очу-

Фото: Никола Шејан

вању радних места и достигнутог социјалног и материјалног положаја запослених у компанији. Такође, планирамо отпочињање преговора у циљу закључења Колективног уговора код послодавца, преговоре у циљу повећања зарада запослених, активно учешће у изменама и допунама систематизације радних места, пружање правне заштите и правне помоћи члановима синдиката, организовање културних и спортских активности запослених, организовање превенције радне инвалидности и рехабилитације запослених, организовање коришћења расположивих средстава Фонда солидарности за лечење запослених, као и благовремено информисање чланства о

свим значајним активностима путем сајта синдиката на адреси www.sindikateds.rs.

Не само унутар компаније, него и ван ње покушавате да дијалогом са утицајним субјектима и градећи односе и са другим асоцијацијама ојачате и обезбедите ауторитативну позицију Синдиката, а тиме и позицију и права запослених у Електродистрибуцији Србије. Шта сте конкретно урадили?

- Апсолутно. Сматрамо да дијалог са свим утицајним субјектима мора да се одвија непрекидно. У наредном периоду очекујемо састанак са представницима ресорног Министарства рударства и енергетике у новоформираној Влади Републике Србије. Верујемо да ће министарка енергетике сигурно препознати колико је важан непрекидан дијалог и размена информација са Синдикатом. Такође, у организацији Европског синдиката запослених у јавном сектору (EPSU), у претходном периоду одржани су састанци у Скопљу и Бриселу на тему актуелне енергетске ситуације у Европи, цене и мањка енергената, плановима до 2030. године, где су представници Синдиката ра-

дника Електродистрибуције Србије узели активно учешће.

По свему изреченом дало би се закључити да сте кренули сигурно и амбициозно у обезбеђивање позиције Синдиката. Шта је порука запосленим за наступајућу годину?

- У новој години, пожелео бих свим запосленима и њиховим породицама пре свега добро здравље и личну и породичну срећу, уз поруку да смо заједно јачи!

P. E.

БРОЈЕВИ:

Помоћ за лечење из Фонда солидарности користило 1.353 радника
Путем акција добровољног давања крви прикупљено 1.980 јединица крви
На бањско лечење и превенцију радне инвалидности упућено 2.111 радника
На спортским и културним активностима учествовало 2.283 радника

**Златана Лапчевић, почасна председница Клуба пензионера ДП Београд
прославила 90-ти рођендан**

ПЕНЗИОНЕРСКИ СТАЖ ДУЖИ ОД РАДНОГ ВЕКА

**Чим је „Клуб пензионера ЕДБ“ основан укључио се у рад
организације пензионера на градском нивоу, а Златана је изабрана
у извршни одбор чији је члан и данас**

Мало је колектива који се могу похвалити клубом пензионера какав постоји међу београдским дистрибутерима. Једна од оних захваљујући чијем ангажовању клуб и данас живи и опстаје је Златана Лапчевић, жена која је радни век провела у ЕДБ. У пензију је отишла са места водећег економисте у АОП-у давне 1984. године.

Увек насмејаној, љубазној али енергичној и продорној Златани пензионисање није била препрека да настави ангажовање на оснивању Клуба пензионера ЕДБ. Клуб је основан 1988. године, на иницијативу 12 пензионера, а уз велико ангажовање „Синдиката ЕДБ“ и подршку Управе ЕДБ, која је задржана до данашњих дана. На оснивачкој скупштини Златана је изабрана за председницу и обављала је ту функцију до 2009. године, када је изабрана за доживотну почасну председницу Клуба пензионера.

- Од 2003. године рад пензионера одвијао се у просторијама које је обезбедила Управа ЕДБ, у Добрачиној 51, а данас се сваке среде окупљамо у Ванзелисовој улици број 1 – каже Златана. – Међу бројним активностима Клуба морам да издвојим једнократну новчану помоћ социјално и здравствено угроженим пензионерима. Нису то нека средства, али људима који имају минимална примања, инвалидске и превремене пензије, лошег су здравственог стања или живе сами добро дођу.

- На градском нивоу била сам председница комисије из области здравства. И у Савезу пензионера Србије сам била у комисији за лечење пензионера у иностранству – истиче Златана, додајући да је поносна на рад и ангажовање у области дечје заштите и оснивање дечје кухиње за 10.000 obroka, за шта је награђена Пољеом града Београда.

Срећан рођендан: Златана Лапчевић

Бројна су путовања која организују широм Србије. Окупљају се за рођендане, Нову годину, Осми март. Имају и врсног музичара који им улепша сваки догађај. О свему је Златана мислила. Зато су јој пријатељи организовали прославу јубиларног, деведесетог рођендана, да би јој и тако рекли једно велико хвала за дугогодишње ангажовање и слогу, љубав и разумевање које је уткала у темеље Клуба пензионера.

Миланка Стојанић

Милица Таушановић, доктор техничких наука, ДИФ-овац, лиценцирани ронилац и тренер почетница синхроног пливања

ЧАРОБНИ СВЕТ РОНИЛАШТВА

Водећи је инжењер у Служби за анализу догађаја на ДЕЕС. Звање доктора техничких наука стекла је 2016. године, а љубав према роњењу развила је још у гимназијским данима, из чисте жеље да се бави неким екстремним спортом

Упоредо са завршетком Електротехничког факултета, полагањем стручног испита и стицањем лиценци одговорног пројектанта електроенергетских инсталација за ниски, средњи и високи напон, Милица је дипломирала на ДИФ-у, јер је то био услов да постане инструктор роњења. Рођена Дорђолка, одувек је невидљивим нитима била везана за Дунав и Саву. А онда је заронила у подводни свет.

- Другарица и ја смо хтеле да се бавимо неким спортом занимљивијим од рукомета или одбојке, коју смо тада тренирале. Роњење је било баш по мери мојих очекивања и учланила сам се у КПА Београд. После петнаестак година прешла сам у РК Тритон, а одатле у РК Видре. Школске обавезе, клуб, тренинг, путовање, спакуј, распакуј, учи, полажи, а када си ђак и студент, то некако лакше иде – каже Милица, уводећи нас у свој свет. И док прича, плени духом авантуризма, да се помисли како је то у ствари лако.

- Више од тридесет година сам члан међународне ронилачке асоцијације PADI. Тиме сам стекла звање помоћника инструктора, са правом да обављам посао дечјег инструктора. Најмлађи полазник је била моја четворомесечна сестричина. Са децом радим обуку пливања и роњења и морам да се похвалим да велики број колега из Електродистрибуције Србије доводи своју децу на тренинге. Положила сам за техничког, као и рониоца спасиоца. Оспособљена сам да рукујем кисеоничним апаратом за помоћ унесрећенима, а поседујем и лиценцу за роњење под ледом и пећинска роњења.

Роњење у пећинама сматра се можда и најекстремнијим видом овог спорта. Прво је потребно доћи до места зарона, проћи кроз неприступачна места са опремом на леђима

тешком и до 50 килограма. Гас у боцама је под притиском од 220 бара и самим тим је експлозиван и ронилац се мора кретати опрезно, да случајно не дође до пада. И овде је већ почео екстрем, а још ниси ни заронио. Онда треба ући у ледену воду. Милица објашњава да је осим тога што је у пећинским водама навигација готово немогућа, вода муљевита, а мрак толики да се у води просто бауља, огроман проблем стварају подземне воде. Јаке су струје и ронилац се лако запетља у сигурносну ужад.

- Сваки пут када зарони, ронилац зависи од опреме, обуке и вештина. Ми који смо специјализовани за пећинска роњења стално учимо и вежбамо. По Србији на Крупакском врелу, Јеловичком врелу, Кривом виру, Заовинском језеру, Табановачком језеру, Ваљевској Грачаници, Ади, а ронили смо и у Македонији у Матки, Маврову, Охридском језеру – набраја Милица, додајући да управо трају припреме за роњење у Црвеном мору.

Миланка Сивојанић

Пријеполје на обали Лима

МЕСТО ГДЕ ЛЕГЕНДЕ ЖИВЕ

На 20 километара од центра Пријеполја, на „гори на камену“ има 108 извора. Верује се да ће човек живети тачно онолико година са колико се извора напије воде

КАКО ДОЖИВЕТИ СТОТУ?

Уколико желите да сазнате како да доживите стоту морате да одете у Камену гору, село стогодишњака. Ту су се по предању, некада давно доселили пастири са сушног Пештера. Бог им једног дана понудио да бирају између воде и среће. Кад су рекли свевишњем шта су одлучили, он је одржао обећање и из отворених бројних рупа потекла је студена вода

Сам, поносан и помало застрашујући, жива легенда Камене горе на 1.200 метара надморске висине, црн, у кругу четинара налази се најстарији бор у Србији, познат и као Светибор. Има, кажу, преко 400 година, висок је 13 метара, пречник крошње му је 18 метара, а обим стабла пет ипо метара. Прича се да поседује чудотворне моћи. Из једне његове гране израсла је смрека, за шта нема научног објашњења.

Недалеко, вожњом преко асвалта, макадама и планинских потока стиже се до слапова Сопотнице које стварају бројна врела и извори. Највиши лије са чак 20 метара. Ко жели и мало пешачења по импровизованој степенишној стази, може да уђе у бучне водопаде. Река протиче кроз крашки предео планине па обилује сигом, од које је изграђена на Дрини ћуприја. Наша компанија је у последњих годину дана уложила значајна средства да на свим туристичким локалитетима буде квалитетно снабдевање електричном енергијом. Тај тренд се наставља.

ШТА СУ ЋЕШКЕ И СИТЕ?

У близини је рибњак пастрмке са изворском водом. Мештани ће вам понудити најбоље

пите, ракију од дивље крушке, пиће водњику, али и егзотична јела попут ћешке, што је заправо редак спој житарица и пилетине. Кажу да Владе Дивац кад дође у родни град прво оде у чувену пекару са најбољим сомуну на свету. Баклаве и гурабије су специјалитет овог краја, а тврде да најбољи колачи у себи имају „сите“, врсту домаћег сирупа од јабуке и крушке.

Поштоваоци народноослободилачке борбе могу да потраже место погибије Бошка Бухе и споменик Пријеполској бици у којој су Немци напали партизанску болницу, али им ни рођени Пријеполјац Валтер није остао дужан.

Манастир Милешева се никако не сме заобићи. Треба стати пред Белог анђела и погледати фреску светог Саве. У близини је манастир Давидовица, у којем се налазе мошти Југ Богдана и синова. Код средњовековног утврђења Милешевац је брдо Хисарџик. Ту је џамија у којој се чува најстарији куран на Балкану. Историчари кажу да су се у Пријеполју цивилизације упреле, али не и судариле.

Игор Ангрић

Аутентична термална изворска вода Луковске бање

СПАС ЗА ОБОЛЕЛЕ ОД РЕУМЕ

Бању карактеришу обиље извора минералних вода, нетакнута природа шумовитог Копаоника и кристално чист ваздух. Термална вода која се користи у лечењу садржи растворени водоник сулфид, што је веома значајно за лечење реуматских болесника

РЕКОНСТРУКЦИЈА НН МРЕЖЕ ЗА ПОУЗДАНО НАПАЈАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

На конзумном подручју Погона Куршумлија, где се и налази ова бања урађено је више реконструкција нисконапонске мреже, и то у селу Кртог и у самој бањи, а урађена је и планска замена дотрајалих стубова новим на приступним НН мрежама. У плану је и, како нам је рекао Ненад Бошковић, шеф Службе за одржавање ЕЕО и ММ у погону Куршумлија, наставак радова на замени дотрајалих стубова, реконструкција нисконапонских табли на трафостаницама типа кула, као и замена разводних ормана на стубним трафостаницама због дотрајалости и корозије.

Луковска бања се налази на југу Србије, на источним падинама Копаоника. Надморска висина од 681 метар је чини највишом бањом у Србији, а окружена је висовима од преко 1.000 метара, па има пријатну умерену климу. Стања која се најчешће лече у Луковској бањи су запаљенски и дегенеративни реуматизам, остеопороза, гихт, стања након прелома костију и хируршких интервенција на коштано зглобном систему, стања након уградње вештачког кука и колена као и гинеколошка обољења. Бањски третмани подразумевају хидротерапију, пелоидотерапију лековитим блатом, електротерапију и ручну масажу. Од садржаја за одмор и рекреацију издвајају се унутрашњи и спољни базени са термалном водом, теретана, спортски терени, спортска

балон сала. Обележене су и „Стазе здравља“ погодне за шетњу, трчање и вожњу бициклом. У зимским месецима гости могу уживати у спортовима на снегу, на ски стази са лифтом дужине 300 метара, а посебна атракција зими, када су температуре ваздуха у минусу, је купање у отвореном базену у води чија је температура плус 37 степени.

У Луковској бањи постоје три савремена хотела „Копаоник“ „Јелак“ и најновији „Бела Јела“ са удобним собама и апартманима са тв и телефоном. Поред пријатних хотелских ресторана, сви хотели имају и Кафе бар, Интернет кафе и летњу башту. У близини хотела „Јелак“ налази се Етно крчма са специјалитетима подкопаоничког краја припремљеним испод сача.

Слађана Манчић

На Божић 2023. године навршава се 80 година од смрти Николе Тесле

ТЕСЛА - НАЈВЕЋИ УМ 20. ВЕКА

Никола Тесла је од рођења у скромној породици, преко достигнућа и борби током радног века, па све до самачке смрти, оставио печат у човечанству и у великој мери утицао на животе свих нас.

Многобројни његови патенти, њих скоро 300, постали су стварност, а они други се и данас изучавају

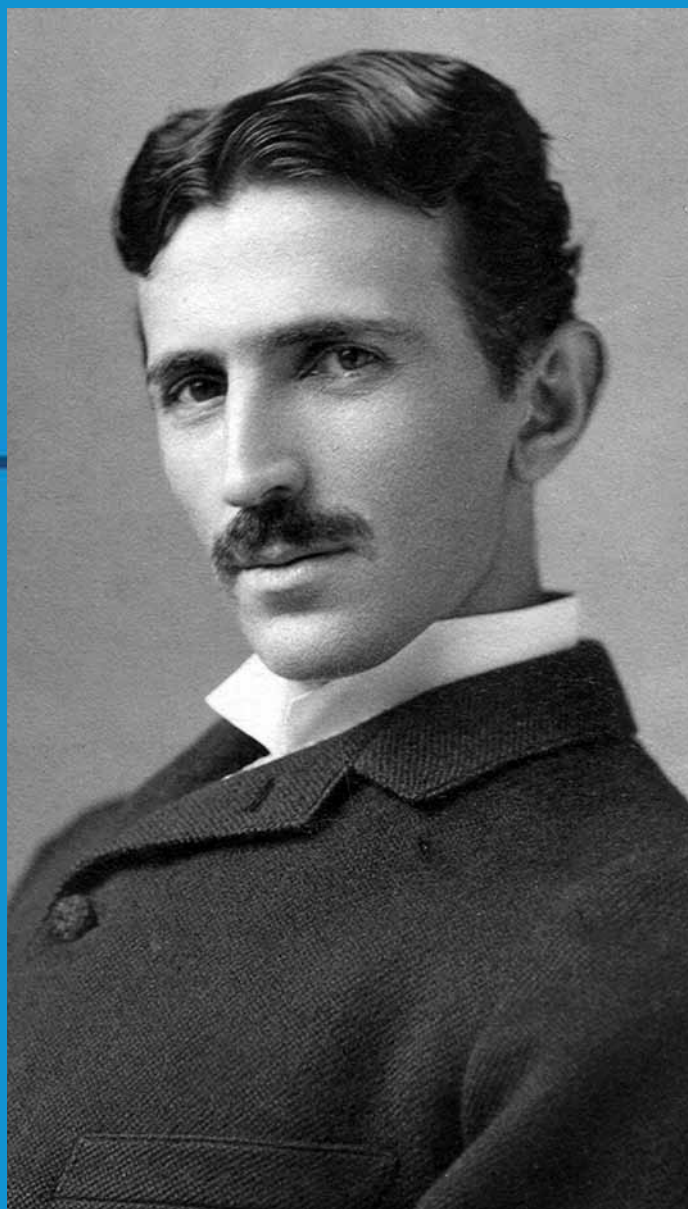
Тесла је стварајући широм света, највише у САД, где је отишао 1884. године, учинио много за човечанство, за шта често заборављамо да будемо захвални. Иза њега је остало доста материјалног иако је крај живота дочекао сиромашан. Међутим, оно што, пак, није успео да створи, било је од велике помоћи генерацијама које су долазиле.

Његова биографија добро је позната, а оно што се највише везује за његово име јесте систем полифазне наизменичне струје. Међутим, Тесла је водио велике борбе да своја истраживања докаже и наилазио на отпор других научника. Постојала је оштра опозиција присталица једносмерних струја, предвођена Томасом Едисоном, који су улагали огроман новац у развој, изградњу, и експлоатацију система. Ипак, Теслин патент наизменичне струје откупио је Џорџ Вестингхаус и захваљујући томе на Нијагари је изграђена хидроцентрала, прва на свету која је увела систем наизменичних струја, и тиме однела коначну победу.

Комплименти на рачун Теслине добротe могли су се чути на сваком кораку, а томе сведочи и идеја коју је имао, а то је да сви људи на свету користе бесплатну електричну енергију, за шта ипак није имао подршку.

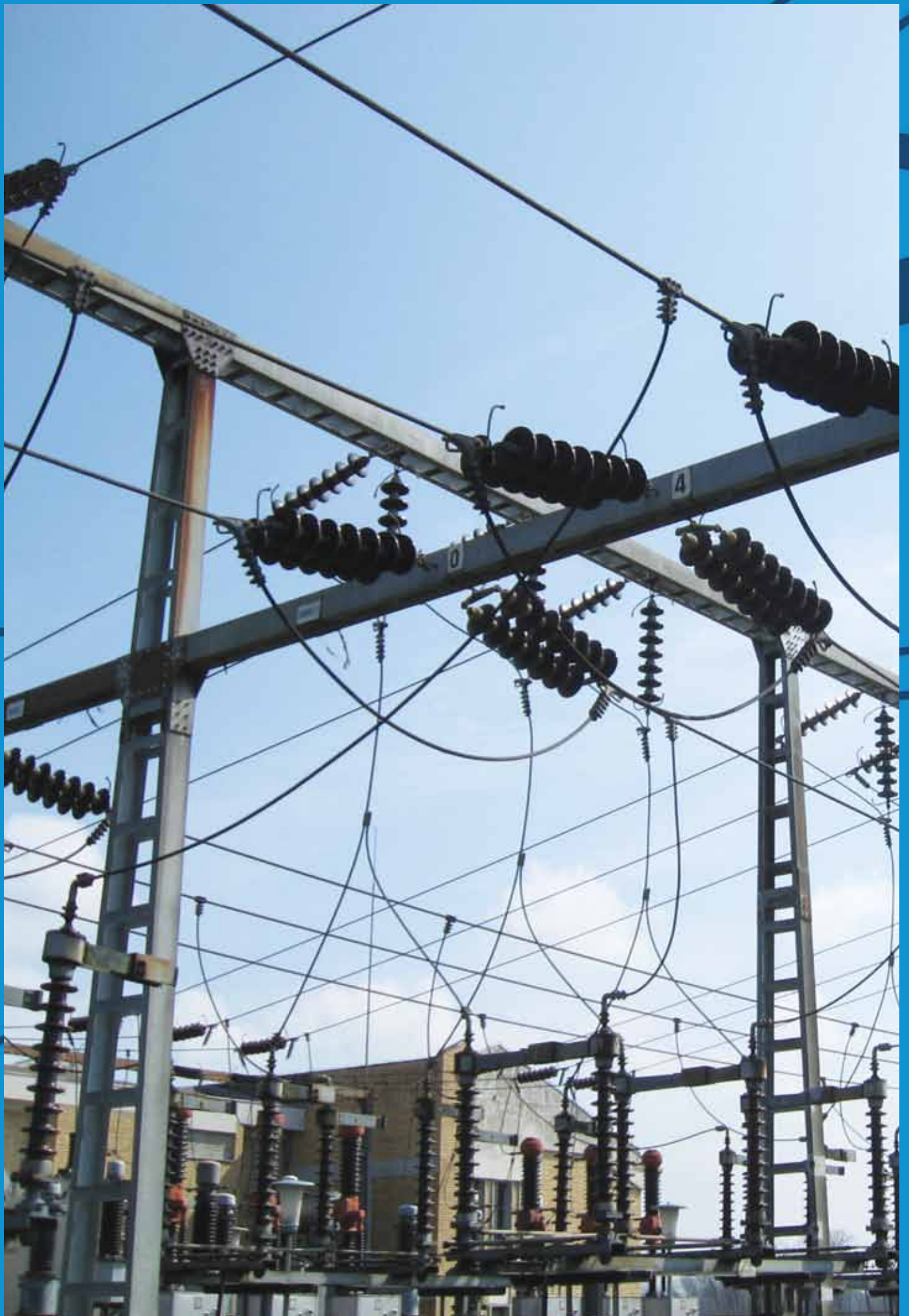
Поред тога што је за живота само једном био у Србији (једнодневна посета Београду 1. јуна 1892. године) увек је истицао своју националну припадност и свој утицај је користио да помаже српском народу. Такође, једна од жеља била је да га сахране уз песму „Тамо далеко“, која га је асоцирала на домовину.

Поштовање лика и дела Николе Тесле у свету знатно је порасло и утисак је да се тек последњих година одаје признање великом

српском и светском научнику, у оној мери у којој свакако то заслужује. Примера ради, све је већи број држава које обележавају 10. јул Дан Тесле. Данас име Николе Тесле носи и позната компанија аутомобила која је у власништву Елона Маска, по многима тренутно најмоћнијем човека на свету.

Аутор: Пеџар Јоксовић

**ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА
СРБИЈЕ**

**Срећна и
успешна 2023.
година!**